

GORDONI FUNKTSIONAALSE TERVISESEISUNDI HINDAMISE SKEEM PERSPEKTIIV JA VÕIMALUSED

Margit Lenk-Adusoo, RN, MSc(SW)
Tartu Tervishoiu Kõrgkool

Tervise seisundi hindamine loob baasi
õendusabi pakkumisele.

Ilma õenduslikku tervise seisundi
hindamiseta ei saa osutada iseseisvat
patsiendikeskset õendusabi.

(Temel, Kutlu 2015)

Gordoni funktsionaalse terviseseisundi hindamise skeem

- Põhineb Marjory Gordon õendusmudelil *Functional Health Patterns Model*.
- Eesmärgiks on holistilisest inimkäsitlusest lähtudes standardiseerida andmete kogumist õendusprotsessis ning lihtsustada õendusdiagnooside määratlemist.
- Koosneb 11 valdkonnast ning terviseseisundi hindamine sisaldab nii:
  - Küsitlust (subjektiivsed andmed)
  - Vaatlust ja läbivaatust (objektiivsed andmed)
- NANDA I õendusdiagnooside II taksonoomia koostamise aluseks on *Functional Health Patterns Model*.

(Gordon 2010, Jones jt. 2012, Huitzi-Egilegor jt. 2014)

Gordoni funktsionaalse terviseseisundi hindamise

1. TERVISETAJU-TERVISEJUHTIMINE
2. TOITUMINE-AINEVAHETUS
3. ERITUSELUNDITE TALITLUS
4. AKTIIVSUS JA KEHALINE
LIIKUMINE
5. UNI JA PUHKUS
6. TUNNETUS JA TAJU
7. ENESETAJU JA ENESEKÄSITLUS
8. ROLLISUHTED
9. SEKSUAALSUS-
REPRODUKTIIVSUS
10. TOIMETULEK-PINGETALUVUS
11. VÄÄRTUSED-VEENDUMUSED

(Gordon 2010)

NANDA I õendusdiagnooside II taksonoomia

1. TERVISEEDENDUS
2. TOITUMINE
3. ERITAMINE JA AINEVAHETUS
4. AKTIIVSUS/PUHKUS
5. TAJU/TUNNETUS
6. ENESETAJU
7. ROLLISUHTED
8. SEKSUAALSUS
9. TOIMETULEK/PINGETALUVUS
10. ELUPÕHIMÕTTED
11. TURVALISUS/KAITSE
12. MUGAVUSTUNNE
13. KASVAMINE/ARENG

(Herman 2012)

Kas Gordoni funktsionaalse
tervise seisundi hindamise skeem sobib
Eesti õenduse praktikasse?

Gordoni funktsionaalse terviseseisundi hindamise skeemi piloteerimine

2016. aastal piloteeri 3N töörühm Gordoni funktsionaalse terviseseisundi hindamisskeemi.

- Piloteerimises osales:

- Põhja-Eesti Regionaalhaigla
- Tallinna Lastehaigla
- Tartu Ülikooli Kliinikum
- Ida-Tallinna Keskhaigla
- Ida-Viru Keskhaigla
- Lääne-Tallinna Keskhaigla
- Pärnu Haigla

Kokku 205 Gordoni funktsionaalse terviseseisundi hindamisskeemi.

(Naelapää 2016)

Gordoni funktsionaalse terviseseisundi hindamise skeemi piloteerimine

Gordoni funktsionaalse terviseseisundi hindamisskeem:

- Lihtsustab õendusdiagnooside määratlemist.
- Võimaldab püstitada enam õendusdiagnoose.
- Võiks Eestis olla uue õenduslikku terviseseisundi koostamisel aluseks, kuid vajab sisulist kohandamist:
  - Liialt mahukas ja aeganõudev.
  - Keerulise terminoloogiaga ning kohati ei ole kooskõlas Eesti õenduse rutiinse praktikaga.
  - Esineb dubleerimist ja kohati ei ole kooskõlas NANDA I õendusdiagnoosid.

(Naelapää 2016)

Kuidas edasi?

ALLIKALOEND

- Gordon, M. (2016). Manual of nursing diagnosis. 13th edition. Jones and Bartlett Publishers: USA.
- Herman, H.T. (toim.) (2012). NANDA Internationali õendusdiagnoosid: definitsioonid ja klassifikatsioon 2012-2014. Tartu: Elmatar.
- Huitzi-Egilegor, J.X., Elorza-Puyadena, M.I., Urkia-Etxabe, J.M., Asurabarrena-Iraola, C. (2014). Implementation of the nursing process in a health area: models and assessment structures used. *Rev. Latino-Am. Enfermagem*, 22(5): 772-777.
- Jones, D., Duffy, M.E., Fianagan, J. & Foster, F. (2012) Psychometric evaluation of the functional health pattern assessment screening tool (FHPAST). *International Journal of Nursing Knowledge*, 23 (3), 140-145.
- Naelapää, K. (2016). 3N töörihm: kokkuvõtte Gordoni tervisehindamisel põhineva õendusanamneesi täitmisest.
- Temel, M. Kutlu, F.Y. (2015). Gordon's model applied to nursing care of people with depression. *International Nursing Review*, 62: 563-572.

